

Organizácia
Spojených národov pre
výchovu a vzdelávanie,
vedu a kultúru

Slovenská komisia
pre **UNESCO**

Príručka pre pridružené školy UNESCO

ASPnet

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of

UNESCO
Associated
Schools

Sieť pridružených škôl UNESCO – sprievodca pre členov

Sieť pridružených škôl UNESCO (*ASPnet*) sa zameriava na „budovanie obrany mieru v myšliach svojich študentov“. Podporuje hodnoty a zásady ústavy UNESCO a Charty OSN, ktoré zahŕňajú: základné práva a ľudskú dôstojnosť, rovnosť pohlaví, sociálny pokrok, slobodu, spravodlivosť a demokraciu, rešpektovanie rozmanitosti a medzinárodnú solidaritu. Počiatky *ASPnet* siahajú až do roku 1953, kedy UNESCO začalo projekt s názvom „Schéma koordinovaných experimentálnych aktivít vo vzdelávaní pre život vo svetovom spoločenstve“. Dnes *ASPnet* predstavuje globálnu sieť 11 700 vzdelávacích inštitúcií v 182 krajinách, ktoré poskytujú predškolské, základné, stredné, technické a odborné vzdelávanie, alebo prípravu učiteľov. Členstvom v *ASPnet* sa inštitúcia zaväzuje podporovať misiu UNESCO a premietiť jeho globálne ciele do výučby a konkrétnych aktivít.

Táto príručka je určená pre všetkých vo vašej inštitúcii: riaditeľa, koordinátora ASPnet, učiteľov, zamestnancov, študentov, školskú radu, aj rodiny žiakov a študentov. Je určená všetkým, ktorí sa podieľajú na rozvoji vízie a kultúry inštitúcie, jej politik a pravidiel, jej riadenia a každodenného života, ako aj na plánovaní, riadení, monitorovaní a hodnotení činností v triedach a mimo nich. Používa sa ako nástroj na komunikáciu o účele a význame členstva v sieti ASPnet s miestnou komunitou, miestnymi orgánmi a partnermi, návštevníkmi a médiami. Táto príručka je založená na Príručke pre národných koordinátorov ASPnet, ktorá definuje celkovú štruktúru riadenia siete ASPnet a úlohy a zodpovednosti rôznych aktérov. Sprievodca, ktorý je distribuovaný všetkým členom ASPnet na celom svete, im pomôže plne porozumieť a prebrať úlohu vzorov a priekopníkov vo vzdelávaní o mieri a udržateľnom rozvoji a poskytnúť svojim študentom prostriedky a priestor na rast, aby sa z nich stali globálni občania.

Čo to znamená byť súčasťou ASPnet?

- Prispievať k napĺňaniu poslania a hlavného cieľa UNESCO - budovať mier vo svete.
- Klásť dôraz na hodnoty a ciele UNESCO v celom fungovaní školy – organizácii práce, programoch, štruktúrach, lekciami a projektoch.
- Vyučovať a uplatňovať ľudské práva a ľudskú dôstojnosť, rovnosť pohlaví a kultúru mieru a nenásilia, spravodlivosť a demokraciu, rešpektovanie rozmanitosti a medzinárodnú solidaritu.
- Patriť do globálnej komunity rovnako zmýšľajúcich škôl a spájať, zdieľať vedomosti a skúsenosti a vyvíjať spoločné projekty s desiatkami tisíc riaditeľov, učiteľov a študentov z celého sveta.

Sieť pridružených škôl UNESCO je otvorená všetkým školám v rôznych kontextoch, s rôznymi podmienkami a zdrojmi. Nejde o sieť „elitných škôl“ a nie je zameraná na akademickú excelentnosť alebo dobré umiestnenie v rebríčku hodnotenia škôl. Členstvo v *ASPnet* sieti je dobrovoľným záväzkom s cieľom prispievať k mieru, medzinárodnému porozumeniu a trvalo udržateľnému rozvoju. Nejde o ocenenie, ani o známku kvality školy.

Aké sú výhody členstva v sieti pridružených škôl UNESCO?

- Príslušnosť ku globálnej komunite škôl, ktorá je uznávaná od roku 1953 za svoju úlohu pri zdieľaní a šírení hodnôt, vo vzdelávaní, ktoré prispieva k medzinárodnému porozumeniu a pri zavádzaní inovácií v oblasti vzdelávania;
- Zmyslupnejšie a praktické vzdelávacie príležitosti pre našich študentov a nové a rozmanité profesionálne vzdelávacie príležitosti pre učiteľov;
- Prístup k usmerňovaniu/osnovám pri jednotlivých témach, odborným znalostiam a učebným a vzdelávacím zdrojom z UNESCO;
- Možnosť prepojenia, spolupráce a vytvárania partnerstiev so školami vo viac ako 180 krajinách po celom svete;
- Príležitosť zúčastniť sa na globálnych kampaniach, oslavách a súťažiach v rámci programových priorít UNESCO;
- Prístup k online platforme pre *ASPnet* (OTA), kde každý člen môže nahrávať materiály, fotografie a videá na zdieľanie a možnosť inšpirovať sa príspevkami od ostatných členov;
- Povolenie používať logo „Člen pridružených škôl UNESCO“ v súlade s pokynmi pre logo *ASPnet* UNESCO (*vid' ďalej v texte*);
- Zviditeľnenie aktivít školy prostredníctvom stránok OTA, sociálnych sietí *ASPnet* a webovej stránky UNESCO;
- Príležitosti pre učiteľov a študentov zúčastniť sa online alebo osobne na národných, regionálnych alebo medzinárodných konferenciách.

Členstvo v sieti *ASPnet* je bezplatné pre všetkých členov. Za žiadosti, prijatie, osvedčenie alebo obnovenie členstva sa neplatia žiadne poplatky!

Aké sú povinnosti pridružených škôl?

Úlohou *ASPnet* škôl je presadzovať hodnoty a zásady UNESCO a držať sa nasledovných odporúčaní:

- a. Vypracovať a zasiať národnému koordinátorovi *ASPnet* ročný pracovný plán s popisom očakávaných výsledkov;
- b. Vypracovať a zasiať národnému koordinátorovi výročnú správu podľa určeného vzoru v požadovanom termíne;
- c. Zúčastniť sa každý školský rok aspoň na jednom globálnom alebo regionálnom projekte, súťaži alebo kampani navrhutej UNESCO alebo na súvisiacej vnútroštátnej činnosti navrhutej národným koordinátorom;
- d. V každom školskom roku zorganizovať podujatie na oslavu najmenej dvoch medzinárodných dní podľa kalendára OSN za účasti celej školy. Pamätné dni možno vybrať na stránke OTA (*Online Tool for ASPnet*) v kalendári *ASPnet*;
- e. Umiestniť vonkajšiu tabuľu o členstve v *ASPnet* na budove školy podľa pokynov národného koordinátora;
- f. Informovať okolie a partnerov školy o členstve v *ASPnet* (prostredníctvom stretnutí s rodičmi, priateľmi školy, učiteľmi, žiakmi, plagátmi a tiež internetovej stránky školy);
- g. Aspoň dvakrát ročne aktualizovať informácie o škole a jej aktivitách na stránke OTA.

Popri týchto požiadavkách stanovených organizáciou UNESCO, môže povinnosti pre školy stanoviť aj národný koordinátor *ASPnet*.

Členstvo školy v *ASPnet* má presne stanovené trvanie, ktoré sa pohybuje od troch do piatich rokov a určuje ho národný koordinátor. Členstvo sa môže obnoviť v prípade plnenia požadovaných podmienok. V prípade neplnenia úloh zo strany pridruženej školy, môže národný koordinátor *ASPnet* požiadať UNESCO o ukončenie jej členstva v *ASPnet*.

Národným koordinátorom pridružených škôl UNESCO v SR je:

Mgr. Natália Fillová, PhD.
vedúca Informačného a dokumentačného strediska UNESCO
Univerzitná knižnica v Bratislave
Michalská 1,814 17 Bratislava
+421(2) 20466542
natalia.fillova@ulib.sk

Ako premeniť záväzok na skutky?

- Zapojením všetkých v škole (vedenie, učitelia, zamestnanci, študenti a rodiny) do celoškolského úsilia o dosiahnutie ideálov UNESCO.
- Určením zodpovednej osoby/koordinátora pre aktivity *ASPnet*, ktorý má potrebné vedomosti, informácie, čas a podporu od vedenia školy na to, aby mohol efektívne vykonávať túto funkciu.
- Poskytovaním bezpečného, udržateľného, nenásilného, inkluzívneho a efektívneho vzdelávacieho prostredia pre všetkých študentov ženského aj mužského pohlavia.
- Kladením dôrazu na štyri piliere vzdelávania, ako sú definované v správe UNESCO z roku 1996 s názvom „*Učenie - Poklad vo vnútri*“: (i) naučiť sa vedieť; ii) naučiť sa robiť; (iii) naučiť sa byť; a (iv) naučiť sa žiť spolu.
- Snahou stať sa priekopníkmi vo svete inovatívnych, participatívnych a tvorivých metodík a prístupov s cieľom zmeniť a transformovať vzdelávacie systémy a politiky.
- Zameriavaním sa na tri tematické oblasti činnosti siete *ASPnet*: 1. Globálne občianstvo a kultúra mieru a nenásilia 2. Trvalo udržateľný rozvoj a trvalo udržateľný životný štýl 3. Interkultúrne vzdelávanie a oceňovanie kultúrnej rozmanitosti a dedičstva.
- Interakciou a zdieľaním skúseností s národným koordinátorom, s inými školami doma i v zahraničí, ako aj s komunitou a rôznymi partnermi s cieľom rozšíriť vplyv svojich aktivít.

Ako možno zdieľať a prezentovať prácu školy?

Pridružené školy UNESCO pravidelne informujú národného koordinátora a partnerov o svojich aktivitách prostredníctvom zaužívaných komunikačných mechanizmov. Školy taktiež aktualizujú svoj profil v nástroji *Online Tool for ASPnet (OTA)* a zdieľajú dokumenty, učebné materiály, fotografie a videá, aby ich mohli vidieť pridružení členovia z celého sveta.

ASPnet školy ďalej zvyknú prizývať miestne osobnosti na svoje špeciálne podujatia (napr. oslavy medzinárodných dní, výstavy a návštevy iných škôl).

Je dobrým zvykom informovať miestne médiá o svojom členstve a aktivitách.

Pridružené školy sa môžu prezentovať na online nástroji pre *ASPnet* a na sociálnych sieťach *ASPnet*:

Online Tool for ASPnet (OTA) <https://aspnet.unesco.org>

<https://www.facebook.com/aspnet.aspnet>

@ASPnetUNESCO #ASPnetUNESCO

Pravidlá pre používanie loga

Logo členov *ASPnet* slúži škole na verejné preukázanie svojho pridruženia k organizácii UNESCO. Logo možno získať od národného koordinátora. Je potrebné rešpektovať podmienky takéhoto použitia stanovené v súlade so „Smernicami týkajúcimi sa používania mena, skratky, loga a názvov internetových domén UNESCO“.

Logo určuje UNESCO a nemožno ho zmeniť bez predchádzajúceho písomného súhlasu UNESCO.

Logo člena *ASPnet* by sa malo používať s opatrnosťou, aby nespôsobilo u širokej verejnosti nesprávnu interpretáciu príslušného a nezávislého štatútu národných koordinátorov a organizácie UNESCO.

Za žiadnych okolností nie je možné používať logo UNESCO *ASPnet* na predaj tovaru a výrobkov.

Publikácie s logom členov organizácie UNESCO *ASPnet* by mali obsahovať vyhlásenie o vylúčení zodpovednosti, napríklad „[Názov školy] je zodpovedný za výber a prezentáciu názorov obsiahnutých v tomto [materiáli] a za vyjadrenia názorov, ktoré nie sú nevyhnutne názormi UNESCO“.

Členovia môžu používať logo UNESCO *ASPnet* pre svoje vlastné činnosti, ktoré súvisia so sieťou pridružených škôl, ale nesmú oprávňovať ostatných, aby používali logo členov UNESCO *ASPnet* v akejkoľvek podobe.

Logo sa môže používať v čiernej farbe, v modrej farbe OSN alebo v bielej farbe pre tmavé pozadie.

Výška symbolu chrámu v logu sa používa ako mierka veľkosti loga. Ak je zobrazené logo, výška symbolu chrámu by nemala byť nikdy menšia ako 12 milimetrov.

Logo UNESCO *ASPnet* môže byť umiestnené buď vedľa vlastného loga príslušnej školy, alebo samostatne kdekoľvek inde.

Členovia *ASPnet* sú plne zodpovední za dôsledky vyplývajúce z používania loga.

Logo sa skladá z troch neoddeliteľných častí:

1. Logo UNESCO (symbol chrámu, celé meno organizácie a zvislá čiarkovaná čiara)
2. Znak *ASPnet* (symbol a text „Združené školy UNESCO“)
3. Text „Člen“.

Členovia by za žiadnych okolností nemali používať logo UNESCO *ASPnet* bez textu „Člen“, ani samotné logo UNESCO bez znaku *ASPnet*.

Podpora pre pridružené školy UNESCO

ASPnet školy sa môžu kedykoľvek obrátiť na svojho národného koordinátora (Informačné a dokumentačné stredisko), spojiť sa inými pridruženými školami v krajine, pravidelne konzultovať stránku pridružených škôl <https://aspnet.unesco.org/en-us> či sledovať tzv. *online tool for ASPnet* OTA.

V spolupráci s národným koordinátorom majú pridružené školy možnosť spojiť sa s inštitúciami ako Katedry UNESCO, Geoparky, Biosféry či pamiatky svetového dedičstva, ale aj mestá a obce, mimovládne organizácie či privátny sektor.

Odporúčané materiály:

UNESCO Constitution; UNESCO 1945 :

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=15244&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

The Universal Declaration of Human Rights; United Nations 1948:

<https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>

Transforming Our World - the 2030 Agenda for Sustainable Development; UN 2015

<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Education 2030 – Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4; UNESCO 2015

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245656>

Recommendation concerning Education for International Understanding, Cooperation and Peace and Education related to Human Rights and Fundamental Freedoms; UNESCO 1974

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13088&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

UNESCO Associated Schools Network: Guide for National Coordinators and for Members

<https://aspnet.unesco.org/en-us/Pages/publications.aspx>

<https://aspnet.unesco.org/>

<https://www.facebook.com/aspnet.aspnet>

Twitter @ASPnetUNESCO #ASPnetUNESCO ASPnetUNESCO